

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва

Кафедра режисури

СИЛАБУС

вибіркової дисципліни

«ПРАКТИКУМ З РЕЖИСУРИ ТА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА»

освітньо-професійна програма

«Режисура шоу та арт-проектів»

перший (бакалаврський) освітній рівень

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

2024 рік

Силабус склала

старша викладачка кафедри режисури ХДАК - **Марина ОСТРОВСЬКА**

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри режисури

Протокол № 2 від 28 серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри режисури Ольга ЛАЧКО

Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри режисури

Протокол № 6 від 13 листопада 2024 р.

Завідувачка кафедри режисури Ольга ЛАЧКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва ХДАК

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Голова ради факультету СМ Роман НАБОКОВ

Зміни до силабусу затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва ХДАК

Протокол № 4 від 28 листопада 2024 року

Голова ради факультету СМ Роман НАБОКОВ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1.	Назва дисципліни	КЗВ «Практикум з режисури та майстерності актора»
2.	Викладач	 <p>Островська Марина Василівна https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/sm/r/ostrovskaya.html</p>
3.	Контактні дані викладача (роб. тел., емейл)	<p>Островська М.В. mvoostrovskaya31@gmail.com +38 050 619 3904</p>
4.	Інформація про консультації / Дні занять	<p>maryna_ostrovska@xdak.ukr.education код курсу в Classroom: mwng2wo Графік консультацій є гнучким, за попередньою домовленістю зі здобувачем / Дні занять згідно з розкладом https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/rozklad/rozklad.html</p>
5.	Логіка вивчення курсу	<p>Пререквізити: Навчальний курс «Практикум з режисури та майстерності актора» є вибіркоким курсом, що продовжує підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітньо-професійна програма «Режисура шоу та артпроектів» та неперервно пов'язаний з іншими дисциплінами циклу, з метою формування цілісності художньо-творчої особистості. Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: «Основи режисури та майстерності актора» (1 та 2 семестр), «Режисерська діяльність у у сучасному театральному мистецтві», «Пластичне виховання режисера» тощо.</p> <p>Постреквізити: Вміння та навички з опанування практичних засад обов'язкового курсу «Основи режисури та майстерності актора», а саме втілення режисерського задуму інсценівок у планувальний і випускний період, надалі полегшують засвоєння таких дисциплін як «Режисура шоу та артпроектів», «Майстерність ведучого», «Сценарна майстерність» тощо. Окрім того знання можуть бути використані для розробки власних режисерських постановок.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Зміст курсу вивчає практичні засади широкої сфери режисерської та акторської діяльності, висвітлює механізм формування та принципів втілення режисерського задуму інсценівок. Забезпечує загальний розвиток здобувача освіти та спрямована на осмислення та опанування професією режисера шоу та артпроектів. Опанування програмою курсу сприяє здатністю розв'язувати складні професійні задачі й практичні проблеми у галузі сценічного мистецтва та режисерської діяльності.

3. МЕТА КУРСУ

Мета вивчення дисципліни – набуття здобувачами вищої освіти фахових компетентностей в області сценічного мистецтва та практичне опанування професійною здатністю до самовдосконалення й розвитку, надання практичних знань, навичок та вмій в режисурі та майстерності актора, зокрема – в постановці інсценуваного твору.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПРН09. Співвідносити мистецькі ідеї і твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння. Володіти теоретичними знаннями і професійними практиками в режисурі, вміти надавати оцінку стратегічному розвитку творчого та навчального процесів.

ПРН10. Обирати оптимальні художньо-виразні та технічні засоби у відтворенні креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту). Використовувати фахові знання щодо здійснення самостійних режисерських постановок (концертів, свят, шоупрограм, артпроектів тощо) під час професійної діяльності.

ПРН20. Організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти й реалізовувати творчі проекти.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	вибіркова компонента	
Формат курсу	денна / заочна форма навчання, 3 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів – 3	
	денна	заочна
	загальна кількість годин	
	90	
	аудиторних (практичних)	
	30	10
	самостійна робота	
	60	80
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	<p>Основна сцена навчального театру (ауд. 14, корпус 1); мала сцена навчального театру (ауд. 55, корпус 4); костюмерна 1 (ауд. 46, корпус 4); костюмерна 2 (ауд. 20, корпус 4); реквізиторська (ауд. 3, корпус 3); гримерка (ауд. 57, корпус 4); репетиційна зала 1 (ауд. 56, корпус 4); репетиційна зала 2 (ауд. 24, корпус 3).</p> <p>DMX пульт STLS DMX-1; Led par 64 - 4 од.; PAR 64 – 4 од.; DMX – 6 од.; Підсилювач PHONIC: max2500 Plus; Радіомікрофон SENNHEISER EW 100; Мікрофон шнуровий SM5 8– 2 од.; Мікрофон шнуровий SHURE BETA 58A – 1 од.; Мікрофон шнуровий SENNHEISER E 935– 2 од.; Мікшерський пульт PRESOUND STUDIOILIVE AR12 USB; Акустично комплект BIG STEREO SET 2*215-700ACTIVE; Світлове обладнання (стаціонарне). Комплект «одягу сцени»</p> <p>Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.</p>	
Форми, види навчальних занять та методи навчання	<p>Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи</p> <p>Види: практичні заняття</p> <p>Методи: Практичний метод; проблемний (проблемно-пошуковий) метод; вербальний метод; наочний метод; інтерактивні методи (майстер-класи, метод проєктів).</p>	
Поточний контроль	<p>Поточний контроль: виконання практичних завдань (втілення епізодів інсценівки під час планувального і випускового періоду); виконання завдань самостійної роботи (відпрацювання епізодів інсценівки).</p>	
Підсумковий контроль	Екзамен - 3 семестр	

<p>Політика курсу*</p>	<p>Умовами опанування навчальної дисципліни «Практикум з режисури та майстерності актора» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● систематичне виконання усіх поставлених завдань; ● дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf) ● дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html) ● запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_p_zpb22.pdf) ● невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_p_pvks2.pdf) ● визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_p_vrn_23.pdf)
-------------------------------	---

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
II курс										
3 семестр										
Розділ 1. Сутність, специфічні особливості та принципи режисури у репетиційній роботі в процесі втілення інсценівки.										
Тема 1. Формування комплексу творчо-організаційних завдань в процесі постановки інсценівки.	16	-	4	-	12	16	-	2	-	14
Тема 2. Види репетиційної роботи з втілення інсценівки. Визначення завдань кожної з репетицій та їх застосування.	20	-	10	-	10	20	-	3	-	17
Тема 3. Перевірка та корегування результатів творчої роботи з виконавцями під час втілення інсценівки.	18	-	8	-	10	18	-	2	-	16
Тема 4. Творчий звіт здобувачів: складання програми показу інсценівок.	10	-	2	-	8	10	-	1	-	9
Тема 5. Розподіл обов'язків між членами колективу щодо підготовки та проведення показу.	10	-	2	-	8	10	-	1	-	9
Тема 6. Організаційна робота (оповіщення глядачів, підготовки приміщення, організація показу в день прем'єри).	16	-	4	-	12	16	-	1	-	15
Всього за 3 семестр	90	-	30	-	60	90	-	10	-	80
Усього	90	-	30	-	60	90	-	10	-	80

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

3 семестр

виконання практичних завдань - 30 балів - 6 тем по 5 балів

виконання самостійної роботи - 30 балів – 6 тем по 5 балів

Підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів;

Усього: 100 балів

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточна успішність						Залік	Сума
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6		
10	10	10	10	10	10	40	100

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХДАК.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ/СЕМІНАРСЬКИХ/ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

за даним курсом не передбачено

10. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література	Кількість балів, які може отримати здобувач
II курс			
3 семестр			

Розділ 1. Сутність, специфічні особливості та принципи режисури у репетиційній роботі в процесі втілення інсценівки.			
<p>Тема 1. Формування комплексу творчо-організаційних завдань в процесі постановки інсценівки.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Затвердження акторського складу щодо майбутнього втілення інсценівки. 2. Виготовлення потрібного реквізиту, його значення і театральній постановці. Різниця між реквізитом та бутафорією. Пошук правильного пристосування реквізиту та бутафорії. Взаємодія з предметом на сцені. 3. Робота над елементами сценографії. Складання декорацій відповідно до авторських ескізів і технічного макета. Уточнення розташування елементів художнього оформлення на сцені. Виготовлення декораційного оформлення. 4. Робота актора над гримом та макіяжем. 5. Робота зі створення музично-шумової партитури. 6. Робота зі створення світлової партитури. 7. Забезпечення музично-посилювальною апаратурою щодо втілення музично-шумового задуму постановки (інсценівки) та робота зі звукорежисером. 8. Забезпечення світловою апаратурою щодо втілення світлового задуму постановки (інсценівки) та робота з художником по світлу. 9. Пошук взаємодії актора з музичним оформленням. Створення атмосфери та темпоритму. 10. Організація світла під час репетицій. Пошук взаємодії актора зі світловим оформленням. 11. Перевірка механізмів сценічних ефектів, художнього освітлення, декорацій. 	5; 6; 19; 21	5
<p>Тема 2. Види репетиційної роботи з втілення інсценівки. Визначення завдань кожної з репетицій та їх застосування</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості репетиційного процесу. 2. Форми режисерських завдань: показ, пояснення та підказка. 3. Технологія роботи над етюдним методом. Природне самопочуття актора на сцені. 4. Перевірка роботи над рольовим зошитом. (аналіз та доповнення). 5. Метод дієвого аналізу. Пошук виправданого мізансценування. Взаємодія акторів на сценічному майданчику. 6. Створення «скелету» постановки. Пошук відповідної атмосфери та темпоритму. 7. Робота актора з костюмом. 8. Репетиції по епізодах інсценівки. 9. Монтувальні репетиції (з акторами та без них) 10. Прогонні репетиції. 	5; 6; 19; 21	5

Тема 3. Перевірка та корегування результатів творчої роботи з виконавцями під час втілення інсценівки.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Репетиції в костюмах та гримі. 2. Робота режисера з виконавцями над створеними образами. 3. Танцювальні та пластичні репетиції. 4. Вокальні репетиції. 5. Прогонна репетиція після коригування. 6. Доробка партитур. 	5; 6; 19; 21	5
Тема 4. Творчий звіт здобувачів: складання програми показу інсценівок.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Логічність побудови програми показу. 2. Врахування різножанровості постановок (інсценівок) при складанні програми. 3. Використання принципу контрастності при побудові програми показу. 	5; 6; 19; 21	5
Тема 5. Розподіл обов'язків між членами колективу щодо підготовки та проведення показу.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення звукорежисера показу. 2. Призначення режисера по світлу показу. 3. Призначення відповідального за відео контент. 4. Призначення ведучого показу. 5. Призначення відповідального за рекламу, афішу та запрошення. 6. Призначення відповідального за зустріч та розташування глядачів у глядацькій залі. 7. Розподіл відповідальних за монтаж та демонтаж робіт під час показу. 	5; 6; 19; 21	5
Тема 6. Організаційна робота (оповіщення глядачів, підготовки приміщення, організація показу в день прем'єри).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Перевірка звуко-посилувальної апаратури перед показом. 2. Перевірка світлового обладнання. 3. Перевірка відео обладнання. 4. Перевірка відтворення фонограм. 5. Перевірка відтворення відео контенту показу. 6. Підготовка приміщення, перевірка реквізиту, костюмів тощо). 7. Підготовка акторів та виконавців до прем'єри (грим, мейкап, зовнішність цілком). 	5; 6; 19; 21	5
Разом			30

11. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Створити графік репетиційного процесу з урахуванням усіх відповідних форм роботи в постановці інсценівки.	5

2.	Визначити та законспектувати завдання кожної з репетицій, які проводить режисер під час втілення інсценівки.	5
3.	Опанувати основні чинники та аспекти роботи режисера під час танцювальних (пластичних) та вокальних репетицій.	5
4.	Скласти власний варіант програми майбутнього показу.	5
5.	Опрацювати творчо-організаторські обов'язки кожного члена колективу, призначеного на ту чи іншу ділянку роботи.	5
6.	Перевірка готовності до показу практичної роботи (інсценівки): наявність потрібного реквізиту, костюмів, фонограм, звуко-світло-відео обладнання.	5
Разом		30

12. ЗАВДАННЯ ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль відбувається у формі показу практичної режисерської роботи - втілення інсценівки.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна

1. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка "обману" : навч. посіб. з майстерності актора : (лекції та практичні заняття) / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т кіно і телебачення, Каф. журналістики, дикторів та ведучих телепрограм. 2-ге вид., випр. та допов. Київ : Ліра-К, 2016. 303 с.
2. Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас : монографія / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. Київ : Пінзель : Рябчий І. С., 2018. 197 с.
3. Біль Р. І. Виховання акторської харизми : метод. посіб. Вінниця : Нова книга, 2013. 232 с.
4. Брук П. Жодних секретів : думки про акторську майстерність і театр / пер. з англ. Львів : Львів: вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 136 с.
5. Видатний митець ХХ століття: (до 120-річчя від дня народження Леся Курбаса): біобібліогр. інформ. посіб. / Упр. культури і туризму Харків. облдержадмін., Харків. ОУНБ; уклад.: Г. М. Єрофєєва та ін. Харків, 2007. 72 с.
6. Клековкін О. Ю. Режисерська система: горизонтальний аналіз : монографія. Київ, 2023. 368 с.
7. Ліпцин О. Ф. Режисура ігрового театру : метод. посіб. магістерської програми Метатеатр (перша сесія). Острого : Острозька академія, 2020. 66 с.
8. Ліпцин, О. Ф. Акторська майстерність в ігровому театрі : метод. посіб. магістерської програми Метатеатр (перша сесія). Острого : Острозька академія, 2020. 82 с.
9. Хім'як В. А. Акторська майстерність та тренінг : навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. 96 с.

Допоміжна

10. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / Т. Є Стиценко та ін. ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Харків : ХНУРЕ, 2018. 336 с.
11. Білан Т. О. Історія театру: навч. посіб. Дрогобич, 2015. 94 с.
12. Грицан А. В. Виховання режисера: психофізичний та інтелектуальний тренінг : навч. посіб. / Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, Ін-т мистецтв. 2-ге вид., переробл. і доп. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2009. 188 с.
13. Ігнатюк М. М., Сулятицький М. І. Свічадо зореслова : посіб.-хрестоматія зі сценічної мови для студентів вищих навч. закладів культури і мистецтв. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2011. 531 с.

14. Майстерність актора : програма навч. дисципліни / уклад. Вячеслава Антоновича Хім'як ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. 48 с.
15. Мрига П. Н. Тлумачний словник театральних термінів / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2011. 240 с.
16. Основи сценічної майстерності : хрестоматія для студентів ВНЗ напряму підготовки "Дошкільна освіта" / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя ; уклад.: С. І. Матвієнко, І. І. Тукач. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 438 с.
17. Психологія мистецтва : метод. вказівки до самостійної роботи здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спец. «Сценічне мистецтво» освітньо-професійних програм «Театр. мистецтво» та «Акторське мистецтво» / уклад. : Г. В. Локарева, Л. С. Ванюга ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. 48 с.
18. Шаварський О. М. Як стати актором. Київ : Логос, 2011. 572 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури : сайт. URL: <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського : сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : сайт. URL: <https://korolenko.kharkov.com/>